

Quick scan flora en fauna

# **Geestweg - Floraweg te Roelofarendsveen**

**Opdrachtgever: Buro SRO Utrecht**

10 januari 2012

projectnummer 04.11.14





Naam product: Quick scan flora en fauna  
Locatie: Geestweg – Floraweg te Roelofarendsveen  
Opdrachtgever: Buro SRO Utrecht

Opdrachtnemer: Laneco  
Ons kenmerk: 04.11.14  
Projectleider: ir. D van Pijkeren  
Contact: DvPijkeren@Laneco.nl

# INHOUD

|          |   |           |
|----------|---|-----------|
| <b>1</b> | <b>INLEIDING</b>                        | <b>1</b>  |
| 1.1      | AANLEIDING                              | 1         |
| 1.2      | GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE INGREPEN | 1         |
| <b>2</b> | <b>WETTELIJK KADER</b>                  | <b>4</b>  |
| 2.1      | GEBIEDSBESCHERMING                      | 4         |
| 2.2      | SOORTENBESCHERMING                      | 4         |
| <b>3</b> | <b>TOETSING</b>                         | <b>6</b>  |
| 3.1      | ONDERZOEKSMETHODIEK                     | 6         |
| 3.2      | GEBIEDSBESCHERMING                      | 6         |
| 3.3      | SOORTENBESCHERMING                      | 7         |
| <b>4</b> | <b>CONCLUSIE</b>                        | <b>13</b> |
| 4.1      | GEBIEDSBESCHERMING                      | 13        |
| 4.2      | SOORTENBESCHERMING                      | 13        |
| 4.3      | CONSEQUENTIES                           | 14        |
| 4.4      | AANBEVELINGEN                           | 15        |

## **BIJLAGEN:**

*Bijlage 1: literatuurlijst*

# 1 INLEIDING

## 1.1 AANLEIDING

Voor het kassengebied rondom de Geestweg en de Floraweg te Roelofarendsveen, is een nieuw bestemmingsplan in voorbereiding. In dit grotendeels conserverende bestemmingsplan zijn enkele ontwikkelingsmogelijkheden opgenomen. Deze moeten worden getoetst aan de natuurwet- en regelgeving.



*Globale ligging plangebied (Luchtfoto Google Earth)*

Voorliggend onderzoek is een quick scan waarin op basis van een gebiedsanalyse (ruimtelijk ecologisch), beschikbare soortgegevens en een eenmalige veldverkenning, uitspraken worden gedaan over de geschiktheid voor beschermde planten en diersoorten en de verwachte effecten op deze soorten. Dit resulteert in conclusies en aanbevelingen. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

## 1.2 GEBIEDSBESCHRIJVING

Roelofarendsveen ligt middenin het West-Nederlandse veengebied, tussen enkele grote plassengebieden in. Direct ten noorden van de plaats ligt het uitgestrekte Braassemermeer. Het plangebied ligt ten zuiden van de bebouwde kom van Roelofarendsveen en ligt globaal tussen de A4 en het Braassemermeer. Het plangebied bestaat uit een kassengebied op vrij smalle kavels; de grootste is ongeveer 1,5 ha. Tussen de kavels liggen vrij brede tussenwatergangen en brede hoofdwatertgangen.

De meeste zijn beschoeid en hebben steile oevers zonder veel natuurlijke begroeiing. Andere oevers zijn bedekt met worteldoek. Slechts een beperkt aandeel van de watergangen hebben wat natuurlijker aandoende oevers met wat natuurlijke plantengroei.

Langs de weg staat een dichte strook bebouwing (woningen en vaak oude bijgebouwen) die niet doet vermoeden dat erachter nog ruime kassen en vollegrondsteelten aanwezig zijn.

Hoewel het oppervlak van het gebied voor ongeveer 50% uit glastuinbouw bestaat, zijn daartussen ook bedekte teelten (als potplanten) en vollegrondsteelten van allerlei gewassen aanwezig. Verder zijn bij de bedrijven bedrijfs-woningen met erven en tuinen eromheen aanwezig. De meeste glastuinbouw-bedrijven hebben ook waterreservoirs.



*Indrukken van het plangebied (foto's Laneco)*



### 1.3 BEOOGDE INGREPEN

Voor het plangebied wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld. Hoewel het bestemmingsplan grotendeels conserverend van aard is, zijn ook enkele mogelijkheden voor ontwikkelingen in dit bestemmingsplan opgenomen. Het gaat dan om het vergroten van kavels voor de uitbreiding van de kassenarealen, het mogelijk maken van de uitbreiding van kassen in het gebied en de mogelijkheid tot omvorming van een bedrijfswoning naar een burgerwoning. Momenteel is nog niet bekend waar deze wijzigingen in het plangebied zullen plaatsvinden. De ontwikkelingsmogelijkheden moeten voor de vaststelling van het bestemmingsplan echter wel getoetst worden aan verschillende haalbaarheidskaders.



*Verbeelding (Buro SRO)*

## 2 WETTELIJK KADER

### 2.1 GEBIEDSBESCHERMING

#### 2.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Natuurgebieden of andere gebieden die belangrijk zijn voor flora en fauna kunnen op basis van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn worden aangemerkt als speciale beschermingszones (SBZ's) in het kader van Natura2000. De verplichtingen uit de Vogel- en Habitatrichtlijn zijn in Nederland opgenomen in de nieuwe Natuurbeschermingswet 1998 die per 1 oktober 2005 van kracht is geworden. Hierin zijn de reeds bestaande natuurmonumenten al eerder opgenomen. Het is verboden projecten of andere handelingen te realiseren of te verrichten die, gelet op de instandhoudingsdoelstelling, de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten kunnen verslechteren, of een verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen.

Beschermde Natuurmonumenten waren al eerder in deze wet opgenomen; en vormen een aparte groep in deze wet waarvoor de bescherming van de aangewezen nationale waarden nog steeds geldt.

#### 2.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Een andere vorm van gebiedsbescherming komt voort uit aanwijzing van een gebied als Ecologische Hoofdstructuur. Voor dergelijke gebieden geldt dat het natuurbelang prioriteit heeft en dat andere activiteiten niet mogen leiden tot frustratie van de natuurdoelen. Anders dan bij gebieds- en soortenbescherming is de status als EHS niet verankerd in de natuurwetgeving, maar dient het belang in de planologische afweging een rol te spelen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag.

### 2.2 SOORTENBESCHERMING

#### 2.2.1 *Wettelijk kader*

Soortenbescherming is altijd aan de orde. Hiervoor is de Flora- en faunawet bepalend.

De Flora- en faunawet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Deze wet heeft de beschermingsregels, zoals die ook in de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn zijn opgenomen, overgenomen en voor de Nederlandse situatie toegepast.

Deze bescherming is als volgt in de Flora- en faunawet opgenomen:



- het is verboden beschermde plantensoorten te plukken, verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen (artikel 8);
- het is verboden beschermde diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen (artikel 9), opzettelijk te verontrusten (artikel 10) en hun nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren (artikel 11).

### **2.2.2 Procedurele gevolgen**

De procedurele consequenties zijn afhankelijk van de soorten die door de ingreep worden beïnvloed. Kortweg kunnen er drie beschermingsregimes worden onderscheiden:

- beschermingscategorie 1:  
Een groot aantal beschermde soorten is in Nederland algemeen voorkomend. Denk daarbij aan soorten zoals konijn, veldmuis, egel, ree, bruine kikker en kleine watersalamander. Op basis van het Besluit vrijstelling beschermde diersoorten uit de Flora- en faunawet mogen ruimtelijke ingrepen worden uitgevoerd die tot effect hebben dat de verblijfplaatsen van deze soorten worden aangetast.
- beschermingscategorie 2:  
Voor beschermde soorten die niet zo algemeen zijn en dus extra aandacht verdienen (bijvoorbeeld eekhoorn, steenmarter en wild zwijn), geldt de vrijstelling alleen als er een goedgekeurde gedragscode is. Organisaties die geen gedragscode hebben moeten, voor ingrepen die leiden tot verstoring of aantasting van deze soorten, een ontheffing aan te vragen.
- beschermingscategorie 3:  
Voor ongeveer honderd zeldzame soorten (o.a. das, boommarter) geldt géén vrijstelling als het gaat om ruimtelijke ingrepen. Dan is meestal een ontheffing van het ministerie van EL&I nodig, met uitgebreide toetsing.

Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Afhankelijk van de ingreep en de soort kan dan een ontheffing noodzakelijk zijn. Ontheffingen worden slechts verleend wanneer er geen andere bevredigende oplossing voor de ingreep bestaat, de ingreep vanwege dwingende redenen van groot openbaar belang dient plaats te vinden en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in gevaar komt. Vaak worden hierbij mitigerende en compenserende maatregelen gevraagd.

Uit uitspraken van de Raad van State blijkt dat volgens Europese richtlijnen (Vogel- en Habitatrichtlijn) het verlenen van een ontheffing voor vogels en soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn niet altijd mogelijk is. De nieuwe beleidslijn van het ministerie van EL&I is er daarom op gericht om voor deze soorten door mitigatie en compensatie, negatieve effecten te voorkomen.

Artikel 2 van de Flora- en faunawet is een zorgplichtbepaling. Iedereen dient voldoende zorg in acht te nemen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving.

## 3 TOETSING

### 3.1 ONDERZOEKSMETHODIEK

Via Natuurloket ([www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)) kan een indicatie worden verkregen van de beschikbaarheid van soortengegevens. De gegevens zijn vaak verouderd en geven alleen een indicatie. Daarom is besloten geen aanvullende gegevens op te vragen maar het onderzoek vooral te baseren op de biotoopinschatting door een ecooloog.

Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruik gemaakt van bestaande atlasgegevens uit de Atlas van de Nederlandse zoogdieren (Broekhuizen, 1992), de Atlas van Nederlandse vleermuizen (Limpens, 1997) gegevens van Ravon (2007) en andere beschikbare bronnen voor verspreidingsgegevens. De meeste gegevens zijn globale verspreidingsgegevens. Bijlage 1 vermeldt de geraadpleegde bronnen.

Op 5 januari 2012 heeft een ecooloog van Laneco het gebied en de directe omgeving verkend. Doel van deze veldverkenning was om een indruk te krijgen van de biotopen ter plaatse en de geschiktheid voor de verschillende soortengroepen te beoordelen. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie; het eenmalige veldbezoek geeft slechts een globaal beeld van aanwezige soorten en habitats op basis van een momentopname.

### 3.2 GEBIEDSBESCHERMING

#### 3.2.1 *Natuurbeschermingswet*

##### *Beschermde Natuurmonument*

Het dichtstbijzijnde gebied wat is aangewezen in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 is het beschermde Natuurmonument Oeverlanden Braassemmermeer, op ongeveer 800 meter van het plangebied. Dit beschermde Natuurmonument van ongeveer 32 ha bestaat uit een aantal oeverstroken en eilandjes die bezet zijn met enkele restanten van op boezempeil gelegen broekbos. Het broekbos is omgeven door ruigten en rietstroken. Het gebied is van belang voor veel verschillende soorten water- en zangvogels.

Het intensieve kassengebied met haar glastuinbouw, vollegrondsteelten en bewoning door mensen heeft geen relatie met het broekbos. Ook zal het samenvoegen van percelen en het mogelijk maken van particuliere bewoning in (voormalige) bedrijfswoningen geen effecten hebben op de natuurwaarden of het natuurschoon van dit gebied. De afstand is daarvoor te groot, en de beoogde ingrepen zullen alleen lokaal effecten hebben op natuurwaarden. Door maatregelen wordt inklinking van de bodem voorkomen, en het grond- en oppervlaktewaterpeil zal niet worden gewijzigd.

### *Natura2000 gebied*

Het dichtstbijzijnde gebied wat onderdeel uitmaakt van het Europees beschermde Natura2000 netwerk is het gebied De Wilck, op ongeveer 8,5 kilometer afstand. Dit gebied bestaat uit vochtige en natte graslanden, en is een typisch voorbeeld van de oude veenweidegebieden. In het open weidegebied is het oude verkavelingspatroon met de vele sloten nog goed herkenbaar. Er zijn geen kassen of intensieve landbouwgronden, waardoor het gebied een hoge ecologische waarde heeft.

Het plangebied en de beoogde ingrepen hebben geen directe relatie met het Natura2000 gebied. Hoewel het plangebied in vroegere tijd waarschijnlijk dezelfde waarden zal hebben gehad als het Natura2000 gebied is door menselijke invloeden/ingrijpen het gebied nu voor ongeveer 50% in gebruik voor glastuinbouw. Een ander deel is in gebruik voor vollegrondsteelten. Slechts een zeer klein deel doet dienst als weide. De relatie met het natuurlijke veenweidegebied de Wilck is daarmee gering, en vooral historisch van aard.

Gezien de ligging en afstand tot het beschermde gebied, zijn geen effecten te verwachten. De effecten op flora en fauna als gevolg van de beoogde ingreep zullen lokaal van aard zijn.

### **3.2.2 Ecologische Hoofdstructuur**

Het plangebied ligt niet in of direct nabij de EHS. Negatieve effecten op de EHS kunnen als gevolg van de lokale aard van de ingreep worden uitgesloten.

## **3.3 SOORTENBESCHERMING**

In het kader van de Flora- en faunawet moet worden getoetst of er ter plaatse van de ruimtelijke ingrepen sprake is/kan zijn van negatieve effecten op beschermde planten en dieren. De beoogde ontwikkeling kan (indirecte) aantasting of verstoring van verblijfplaatsen en leefgebied tot gevolg hebben.

### **3.3.1 Vaatplanten**

In het plangebied zijn globaal vier biotopen te onderscheiden; glastuinbouw, vollegrondsteelten, erven en tuinen en enkele meer natuurlijke slootkanten. Het veldbezoek vond plaats buiten het groeiseizoen van planten. Echter, in het grootste deel van het plangebied is niet of nauwelijks natuurlijke plantengroei te verwachten door het intensieve grondgebruik. Op de meeste teeltbedden is namelijk geen ruimte voor natuurlijke plantengroei. Enkel langs de sloten en in enkele ruigere overhoekjes staan wat natuurlijke kruiden. In een dergelijk kassengebied is de bodem vaak goed bemest. Het plangebied betreft als geheel alleen voedselrijke en door mensen beïnvloede biotopen. Strikt beschermde planten worden gezien het gebruik, de voedselrijke omstandigheden en menselijke invloeden, niet verwacht.

### 3.3.2 *Grondgebonden zoogdieren*

Op verschillende plaatsen in het plangebied, vooral op locaties met overhoekjes en wat ruigte, is enige dekking aanwezig, waardoor algemeen voorkomende beschermde soorten voor kunnen komen in het plangebied. Het gaat dan om soorten als egel (*Erinaceus europaeus*), mol (*Talpa europea*) en verschillende algemeen voorkomende soorten muizen en spitsmuizen (Broekhuizen, 1992). Verblijfplaatsen van deze soorten mogen bij ruimtelijke ingrepen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast.

Volgens verspreidingsgegevens (Broekhuizen, 1992, VZZ e.d.) komen alleen de strikt beschermde zoogdiersoorten waterspitsmuis (*Neomys fodiens*) en noordse woelmuis (*Microtus oeconomus*) in de omgeving voorkomen. De waterspitsmuis en de noordse woelmuis verblijven langs natuurlijke watergangen en in moerassen en in natte weides.

Het grootste deel van het plangebied heeft geen natuurlijke oeverzone; de oeverzone wordt in die gevallen gevormd door beschoeiing of worteldoek. Waar wel oeverzones aanwezig zijn, zijn deze kort en steil; alles is afgestemd op een zo functioneel mogelijk gebruik. Dergelijke smalle en steile oeverzones zijn niet geschikt voor de waterspitsmuis. Het leefgebied van de waterspitsmuis is langgerekt en loopt evenwijdig aan een oever. De actieradius loopt uiteen van 30 tot 160 meter. De oppervlakte van een territorium bedraagt in een veengebied met veel kleine slootjes gemiddeld 250 bij 0,75 meter ([www.vzz.nl](http://www.vzz.nl)).

In het plangebied zijn verder slechts enkele weiden en braakliggende stukken ruigte aanwezig. Het hele gebied wordt redelijk goed ontwaterd voor de gebruiksfunctie. De ruigtes en weilanden zijn naar verwachting te droog. In drogeren gebieden is voor de noordse woelmuis teveel concurrentie met bijvoorbeeld aard- en veldmuis. De noordse woelmuis wordt daarom ook niet verwacht.



*Twee oeverzones in het plangebied (foto's Laneco).*

### 3.3.3 *Vleermuizen*

Vleermuizen zijn globaal op te delen in gebouwbewonende soorten en boom-bewonende soorten. Er zijn echter ook soorten die van beide elementen gebruik maken.

Ook is er onderscheid te maken in zomer- en winterverblijfplaatsen van de verschillende soorten. Sommige soorten verblijven het gehele jaar in gebouwen (spouwmuren, achter gevelbetimmeringen enz) of bomen (in holten, achter de bast). Een groot aantal soorten, ook soorten die 's zomers in boomholten verblijven, overwintert echter weer in bunkers, grotten en kelders. Alle vleermuizen zijn strikt (tabel 3) beschermd door de Flora- en faunawet.

Volgens verspreidingsgegevens (Limpens, 1997) komen in de omgeving van het plangebied verschillende soorten vleermuizen voor zoals gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*), ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*), laatvlieger (*Eptesicus serotinus*), rosse vleermuis (*Nyctalus noctula*) en meervleermuis (*Myotis dasycneme*). Van deze soorten zijn de ruige dwergvleermuis en de rosse vleermuis boom-bewonende soorten. De overige soorten zijn gebouw-bewonend.

De ruige dwergvleermuis, de gewone dwergvleermuis en de meervleermuis kunnen daadwerkelijk voorkomen in het plangebied. De rosse vleermuis verblijft vooral in bossen en parken, en jaagt hoog boven weiden bij mooi weer. De gewone dwergvleermuis komt jaarrond voor in en om bebouwde kommen; en foerageert in tuinen, parken en groenstroken. De ruige dwergvleermuis komt naast de bebouwde kom ook meer in bossen voor, en is vooral in het najaar veelvuldig aanwezig als trekkende soort. De meervleermuis verblijft nabij, en foerageert over bredere watergangen, kanalen en meren.

In het plangebied zijn nauwelijks oudere bomen geconstateerd. De boomgroet bestaat vooral uit wilg (*Salix spec*), berk (*Betula pubescens*), els (*Alnus glutinosa*) en es (*Fraxinus excelsior*). Er zijn niet veel oudere bomen aanwezig die dienst zouden kunnen doen als verblijfplaats; de meeste bomen staan ook op en rond erven. Het ligt niet in de lijn der verwachting dat bij de beoogde bestemmingsplanwijzigingen van bedrijfs- naar burgerwoningen, het mogelijk maken van uitbreiding van de kassen en het dempen van watergangen, er bomen met verblijfplaatsen zullen worden gekapt. Als blijkt dat dit wel het geval is bij een individuele ingreep, is nader onderzoek noodzakelijk.

Bij de voorgenomen bestemmingsplanwijziging van bedrijfswoningen naar burgerwoningen zullen de woningen zelf niet worden aangetast. Verblijfplaatsen van gebouw-bewonende soorten zullen daarom niet worden aangetast. De vergroting van het areaal kassen, en vooral het verminderen van het oppervlakte water; waarbij het om watergangen met een breedte van meer dan 5 meter kan gaan, kan over het gehele gebied een significante aantasting van leefgebied van de meervleermuis betekenen. Nader onderzoek kan de aanwezigheid van deze soort aantonen danwel uitsluiten.



### 3.3.4 *Vogels*

In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek alleen twee soorten watervogels waargenomen in het plangebied; de meerkoet (*Fulica atra*) en de kuifeend (*Aythya fuligula*). Het beperkte aantal waarnemingen had waarschijnlijk te maken met het storm- en regenachtige weer. Echter, er worden ook andere vogelsoorten verwacht die voorkomen in de randstedelijke gebieden. Alle vogelsoorten zijn beschermd. Het betreft dan met name de actieve broedplaatsen en vaste verblijfplaatsen van deze soorten. Voor de meeste vogels loopt dit broedseizoen van half maart tot half juli.

Daarnaast is van een aantal vogelsoorten de nesten en nestlocaties (verblijfplaatsen en leefgebied) het gehele jaar door beschermd (LNV, 2009). Deze jaarrond beschermde vogelsoorten zijn onderverdeeld in vier categorieën:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (voorbeeld: steenuil (*Athene noctua*)).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden (voorbeeld: huismus (*Passer domesticus*)).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, (kerkuil (*Tyto alba*) en slechtvalk (*Falco peregrinus*)).
4. Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (voorbeeld: buizerd (*Buteo buteo*)).

De vogels uit deze categorieën zijn meestal zeer honkvast of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar.

In het plangebied worden van deze lijst van jaarrond beschermde soorten, gezien de habitats en omgeving alleen gierzwaluw, huismus, steenuil en kerkuil verwacht. Omdat bij de wijziging van het bestemmingsplan geen huizen worden gesloopt of gerenoveerd; en ook de tuinen niet worden gewijzigd, zijn geen effecten op de huismus en de gierzwaluw te verwachten. De kerkuil verblijft in grote schuren; vaak in nestkasten, maar heeft een dermate grote actieradius dat er geen aantasting van verblijfplaatsen wordt verwacht als gevolg van de nieuwbouw van kassen en het dempen van watergangen. De steenuil is een uilensoort met een beperkte actieradius die verblijft in oude schuurtjes en holle bomen. Oudere schuurtjes zijn veelvuldig aanwezig in het plangebied. Het dempen van sloten en bebouwen van nu onbebouwde percelen met kassen, kan het foerageer- en leefgebied van deze soort zodanig verkleinen dat verblijfplaatsen ongeschikt worden. Nader onderzoek kan uitsluitsel geven over het voorkomen van deze soorten.

### 3.3.5 *Amfibieën*

Amfibieën stellen een aantal eisen aan hun leefomgeving. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden tussen hun voortplantingsplaats, meestal een poel of ondiep watertje zonder vissen, en hun landbiotoop. De meer algemene soorten stellen weinig eisen aan hun leefomgeving. Vaak is een vijver en voldoende dekking in de vorm van ruigte, struiken of een singel al genoeg. De meer strikt beschermde soorten stellen ook strikte eisen aan hun leefomgeving.

In en nabij het plangebied kunnen daarom enkele algemeen voorkomende amfibieënsoorten als bruine kikker (*Rana temporaria*), gewone pad (*Bufo bufo*) bastaard kikker (*Rana esculenta*), meerkikker (*Rana ridibunda*) en kleine watersalamander (*Lissotriton vulgaris*) voorkomen (Ravon, 2010). Verblijfplaatsen van deze algemeen voorkomende beschermde soorten mogen op basis van een algemene vrijstelling worden aangetast bij ruimtelijke ingrepen.

Van de strikt beschermde soorten wordt alleen de rugstreepad (*Bufo calamita*) in de omgeving verwacht op basis van verspreidingsgegevens van Ravon (2010). De rugstreepad is een pionierssoort die ruderaal gebieden opzoekt. De soort overwintert op droge plaatsen; het liefst ingegraven in zandige bodem. Echte, van kassengebieden is het voorkomen ook bekend; de dieren overwinteren dan in de kassen. De rugstreepad plant zich voort in ondiepe poelen, soms niet meer dan een diep wielspoor of greppel. Deze soort kan niet worden uitgesloten in het plangebied. Bij bebouwing van de onbebouwde delen met kassen kunnen voortplantingsplaatsen worden aangetast.

Van de overige strikt beschermde soorten wordt alleen het voorkomen van de kamsalamander (*Triturus vulgaris*) mogelijk geacht. Van deze soort is het voorkomen in waterbassins ook wel bekend. Het moet dan wel gaan om waterbassins die makkelijk toegankelijk zijn. Er is vanuit gegaan dat bij de ingrepen die volgen uit de bestemmingsplanwijziging geen waterbassins worden aangetast; evenals eventuele nabijgelegen groenelementen.

Overige strikt beschermde soorten worden op basis van de afwezigheid van geschikte poelen en ondiepe sloten niet verwacht.

### **3.3.6 Reptielen**

Het enige reptiel wat in de omgeving voor kan komen is de ringslang (*Natrix natrix*) (Ravon, 2010). Deze soort leeft in waterrijke gebieden en zoekt zijn voedsel daar veelal in natuurlijke, structuurrijke sloten. De ringslang plant zich voort in broeihopen (waaronder compost- en mesthopen). De watergangen zijn grotendeels beschoeid en onbegroeid. Enkel de wel begroeide watergangen zijn suboptimaal geschikt als leefgebied voor deze soort. Het is niet de verwachting dat het intensieve plangebied een belangrijk onderdeel van het leefgebied van deze soort vormt. Permanente effecten op de soort als gevolg van de ingreep worden daarom niet verwacht.

### **3.3.7 Vissen**

Onderdeel van de bestemmingsplanwijziging is het verminderen van het aantal watergangen om zo de kavels voor kassenbouw te kunnen vergroten. Volgens verspreidingsgegevens (Ravon, 2010) kunnen beschermde soorten als kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*) en bittervoorn (*Rhodeus amarus*) voorkomen in het plangebied. Bij de demping van watergangen kunnen effecten op deze soorten niet worden uitgesloten. Nader onderzoek kan de aanwezigheid en daarmee de effecten beter in beeld brengen.

### **3.3.8 Insecten (vlinders, libellen, sprinkhanen) en overige soortengroepen**

Slechts een beperkt aantal van de zeer soortenrijke groep van de insecten is beschermd. De habitateisen van beschermde soorten binnen deze groep zijn vaak zeer locatiespecifiek en gebonden aan zeer bijzondere biotopen en/of specifieke waardplanten. Dergelijke biotopen zijn in dit intensieve kassengebied gebied niet aanwezig. In de sloten en op het land zijn ook geen specifieke waardplanten waargenomen zoals krabbenscheer (*Stratiotes aloides*). In de omgeving van het plangebied is krabbenscheer wel aanwezig volgens gegevens van de Vlinderstichting. In en direct nabij het plangebied zijn echter geen waarnemingen van de groene glazenmaker (*Aeshna viridis*) bekend; deze strikt beschermde libellensoort legt zijn eieren op de krabbenscheer ([www.groeneglazenmaker.nl](http://www.groeneglazenmaker.nl)).

Ook andere strikt beschermde soorten mollusken en tweekleppigen kunnen worden uitgesloten in het plangebied.

## 4 CONCLUSIE

Voor het kassengebied rondom de Geestweg en de Floraweg te Roelofarendsveen is de wijziging van het huidige bestemmingsplan voorgenomen. Onderdeel van deze bestemmingsplanwijziging is een aantal maatregelen om het kassengebied te intensiveren. Hierbij wordt onder andere de uitbreiding van de bestaande kassen, het dempen van watergangen ter vergroting van het perceel en de omvorming van bedrijfswoningen naar burgerwoningen mogelijk gemaakt. Om de haalbaarheid van het bestemmingsplan te toetsen moeten de gevolgen voor beschermde natuurwaarden en de consequenties met betrekking tot de natuur wet- en regelgeving in beeld zijn gebracht.

### 4.1 GEBIEDSBESCHERMING

#### 4.1.1 *Natuurbeschermingswet 1998*

Het plangebied ligt op 8,5 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Natura2000 gebied, en op 800 meter afstand van het dichtstbijzijnde beschermde Natuurmonument. Gezien de afstand en de lokale aard van de ingreep zijn er geen negatieve effecten op deze in de Natuurbeschermingswet 1998 beschermde gebieden te verwachten.

#### 4.1.2 *Ecologische hoofdstructuur*

Het plangebied ligt ook niet in of op korte afstand van de EHS. Er zijn geen effecten op verder weg gelegen delen van de EHS te verwachten.

### 4.2 SOORTENBESCHERMING

In het kader van de Flora- en faunawet dient te worden nagegaan of vaste rust- en verblijfplaatsen of belangrijke onderdelen van leefgebied van soorten door de ingreep worden aangetast.

#### 4.2.1 *Algemeen voorkomende beschermde soorten*

De meeste mogelijk voorkomende beschermde soorten als egel, mol, muizen en spitsmuizen, gewone pad, bruine kikker, meerkikker, kleine watersalamander en bastaard kikker vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet. Hiervoor geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties.

#### 4.2.2 *Strikt beschermde soorten*

In het plangebied kunnen ook vogels broeden; aantasting van nesten dient te worden voorkomen. Daarnaast kan het voorkomen van de jaarrond beschermde steenuil niet op voorhand worden uitgesloten.

Bij de toename van kassen kunnen verblijfplaatsen van deze soort worden aangetast. Hetzelfde geldt voor aantasting van mogelijke voortplantingsplaatsen van de strikt beschermde rugstreepd.

Bij het dempen van watergangen kunnen effecten op de strikt beschermde meervleermuis en verschillende soorten beschermde vissen niet worden uitgesloten.

#### **4.2.3 Nu niet te verwachten effecten**

- Effecten op boombewonende vleermuizen worden niet verwacht omdat er geen oudere bomen wordt gekapt.
- Hetzelfde geldt voor rechtstreekse effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen in bebouwing.
- Effecten op jaarrond beschermde soorten huismus en gierzwaluw (vooral woningen en schuren met pannen) en kerkuil (open/toegankelijke schuren) worden niet verwacht omdat geen gebouwen worden gesloopt.
- Effecten op de strikt beschermde kamsalamander kunnen optreden als makkelijk toegankelijke waterbassins en hun directe omgeving (groenelementen) worden gewijzigd bij ingrepen. In het kader van het bestemmingsplan lijkt daartoe echter nu geen aanleiding.

Mocht niet worden voldaan aan de bovenstaande voorwaarden bij een individuele ingreep, dan is naar deze soorten/functies alsnog een nader veldonderzoek noodzakelijk.

### **4.3 CONSEQUENTIES**

#### **4.3.1 Natuurbeschermingwet 1998**

Er zijn geen procedurele gevolgen te verwachten in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 voor het bestemmingsplan.

#### **4.3.2 EHS**

Er zijn geen effecten op de EHS te verwachten als gevolg van de bestemmingsplanwijziging.

#### **4.3.3 Flora- en faunawet**

Als gevolg van het opnemen van de enkele ontwikkelingsmogelijkheden moet de haalbaarheid van het bestemmingsplan worden getoetst. Effecten op strikt beschermde soorten uit de Flora- en faunawet zijn op basis van dit verkennende onderzoek niet uit te sluiten. Er is nader onderzoek nodig naar de functie van het plangebied voor:

- Vleermuizen (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn); vliegroutes en belangrijke onderdelen van het leefgebied, voornamelijk gericht op meervleermuis. Nader onderzoek naar deze onderdelen van het leefgebied moet tussen begin 1 april en 15 augustus worden uitgevoerd.
- Steenuil (tabel 3 Flora- en faunawet en Vogelrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode februari tot half april worden uitgevoerd.



- Vissen (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet); nader onderzoek moet buiten de winterperiode worden gedaan.
- Rugstreeppad (tabel 3 Flora- en faunawet en bijlage IV Habitatrichtlijn); nader onderzoek kan in de periode mei-september.

Pas na een nadere veldinventarisatie kan worden bepaald of er ten aanzien van deze soorten (en daarmee voor de voorgenomen plannen) procedurele gevolgen in het kader van de Flora- en faunawet zijn.

Er zijn twee voorwaarden uit de Flora- en faunawet altijd van toepassing:

- De start van werkzaamheden (kappen, rooien, slopen en grondbewerking) dient buiten het broedseizoen van vogels (globaal half maart tot half juli) plaats te vinden om verstoring van broedvogels en het broedsucces te voorkomen. Alleen op basis van gericht onderzoek (naar broedende vogels), mag van deze voorwaarde worden afgeweken.
- Op basis van de zorgplicht volgens artikel 2 van de Flora- en faunawet dient bij de uitvoering van de werkzaamheden voldoende zorg in acht te worden genomen voor de in het wild levende dieren en hun leefomgeving. Verstoring moet worden beperkt en dieren moeten de gelegenheid hebben om uit te wijken en mogen niet opzettelijk worden gedood. Dit kan door:
  - het slopen en rooien starten buiten het voortplantingsseizoen (april - augustus) en het winter(slaap)seizoen (november - februari);
  - het beperken van verlichting tijdens de avonduren ten behoeve van vleermuizen en andere nachtdieren.

#### **4.4 AANBEVELINGEN**

Verder zijn er vanuit een ecologisch oogpunt aanbevelingen te doen ten aanzien van de inrichting:

- Slootkanten meer natuurvriendelijk te beheren, maaisel af te voeren.
- Slootkanten met lage beschoeiing of een natuurlijk talud realiseren.
- Het aanbrengen van wadi's die een deel van het seizoen water bevatten als ondiepe poelen voor amfibieën.
- Waterbassins zodanig inrichten dat ze toegankelijk (in en uitstapplaatsen) voor amfibieën. Dit geldt alleen voor ingegraven waterbassins of waterbassins die zijn aangeaard.
- Verlichting in kassen beperken, of maatregelen nemen om uitstraling van verlichting te voorkomen.

## BIJLAGE 1 : LITERATUURLIJST

Broekhuizen, S e.a., 1992, Atlas van de Nederlandse zoogdieren, uitgeverij KNNV, Utrecht,.

Helmer, W., Limpens, H.J.G.A. en Bongers., W., 1<sup>e</sup> versie 1988, Handleiding voor het inventariseren en determineren van Nederlandse vleermuissoorten met behulp van bat-detectors, Stichting vleermuis-onderzoek (dr. L. Bels stichting).

Limpens, H., K. Mosterd en W. Bongers, 1997; Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie; KNV Uitgeverij.

Ministerie van LNV, Concept - Hoofdlijnen begrenzing en selectie Natura 2000-gebieden, november 2005.

SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002. Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998, 2000, Nederlandse Fauna 5. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden.

Websites:

[www.ravon.nl](http://www.ravon.nl)

[www.vleermuis.net](http://www.vleermuis.net)

[www.natuurloket.nl](http://www.natuurloket.nl)

[www.vogelbescherming.nl](http://www.vogelbescherming.nl)

[www.minlnv.nl](http://www.minlnv.nl)